

Val av skala

Som vi beskrev i artikeln "Modellbåtens bärförmåga och stabilitet" i början av detta nummer, så finns många aspekter att ta hänsyn till vid val av storlek på båtmodellen.

När du utrett alla parametrar som kan tänkas rama in ditt modellprojekt ur marintekniskt perspektiv, så har du hittat en lämplig byggsatsmodell, eller en lämplig förebild att scratchbygga. Din byggsats eller ditt scratchbygge börjar definiera sig i termer av skala.

Men vilken skala är bra att välja? Finns marina tillbehör? Sen infinner sig nästa fråga. Finns figurer? Finns fordon, inredning eller andra torrlagda tillbehör? Vilka hobbyföretag utöver de med ren marin nisch kan ha saker som passar ombord på båten? Här är det endast fantasin som sätter gränser för vilka ickemarina föremål som mönstrar på.

På marknaden finns en uppsjö av olika skalor för alla typer av modellhobby. En översiktlig sökning på nätet ger vid handen närmare 100 definierade hobbyskalor, och då begränsat till att omfatta spannet 1:2 – 1:20 000.

Bakgrunden till skalorna är ofta enkel och logisk:

- Skalor på jämna 5-, 10- och 100-tal bygger ofta på det metriska systemet. Tex: 1:10, 1:50, 1:75, 1:200, 1:1200,...
- Skalor på multilpar av 12 baseras på relationen 1 tum/inch = 1/12 fot. Tex 1:12, 1:24, 1:48, 1:96, 1:120 (TT),...
- Skalor baseras ibland på ett udda antal tum/inch-multiplar av "1/64 av en fot", tex kommer 1:45 ur 17/64 av en fot.
- De flesta moderna skalor inom tåg hobbyn har ursprung i att överbrygga mellan metrisk enheter och tum/inch, tex: 0 "noll", H0 "halv-noll", N.

I den följande tabellen presenteras "endast" de skalor som kan komma till användning inom båtmodell hobbyn på ett eller annat sätt. Tabellen gör inga anspråk på att vara komplett, men de knappt femtio skalorna ska förhoppningsvis fungera som en språngbräda ut i en måttriktig miniatyrvärld.

Skala	Namn	Bas	Fartygsmodeller och/eller tillbehör	Figurer	Bilar	Tåg, Flyg
1:1200		Metrisk	Plastmodeller: Revell			
1:700		Metrisk	Plastmodeller: Revell, Tamiya, Nichimo, Dragon			
1:570		US Army wargaming	Plastmodeller: Revell			
1:500		Metrisk	Plastmodeller: Nichimo, Fujimi model	Preiser		Flyg: plastmodeller
1:440	HZ	0,0273" = 1'				Tåg: Raillex
1:400		Metrisk	Plastmodeller: Revell, Heller	Preiser		Flyg: plastmodeller
1:350		Metrisk	Plastmodeller: Tamiya, Aoshima, Dragon, Trumpeter	Preiser		
1:250		Metrisk	Plastmodeller: Heller, Kawai	Figurer till plastmodeller?		
1:220	Z	0,055" = 1'		Preiser	Visst utbud av alla former av fordon tex MZZ, Märklin, Kibri	Tåg: Märklin
1:200		Metrisk	Graupner, Aeronaut, Krick Plastmodeller: Aoshima	Preiser, Figurer till plastmodeller?		
1:192		1/16" = 1'	Eskader			
1:160	N Ursprung ur H00	0,075" = 1'		Preiser	Obegränsat utbud av alla former av fordon, tex Brekina, Wiking, Herpa	Tåg: Arnold, Roco, Trix, Fleischmann, Kato, Atlas, Bachmann
1:150	H00 "halv-noll-noll"	2,00 mm = 1'	Plastmodeller: Heller, Aoshima	Figurer till plastmodeller?		
1:148	000 British N-gauge	0,081" = 1'				Tåg: Bachmann
1:144		1/12" = 1'		Preiser, Sankei	Plastmodeller: militärt	Flyg: plastmodeller
1:120	TT, TTm, TTf	1/10" = 1'		Preiser	Stort utbud av alla former av fordon tex Herpa	Tåg: Arnold, Roco, Coastal Engineering, The Sign, Kato, Tillig
1:100	00C	Metrisk	Graupner, Deans Marine, Billing Boats, Modellbau-Kaufhaus, Kagelmacher Modellbau	Preiser, Kawai		
1:96	E, Q0	1/8" = 1'	Deans Marine, Eskader Plastmodeller: Revell	Figurer till plastmodeller?		
1:90		Metrisk	Billing Boats			
1:87	H0 ("Halv-noll")	3,50mm = 1'		Preiser	Obegränsat utbud av alla former av fordon, tex Brekina, Wiking, Herpa, Busch, Faller	Tåg: Märklin, Atlas, Fleischman, Lima, Roco, Bachmann
1:76	00, EM, P4, S4	4,00 mm = 1'		Figurer till plastmodeller?	Militärfordon, modeller av äldre fordon	Tåg: Hornby, Lima, Bachmann

Skala	Namn	Bas	Fartygsmodeller och/eller tillbehör	Figurer	Bilar	Tåg, Flyg
1:75		Metrisk	Deans Marine, Billing Boats, Graupner, Kagelmacher Modellbau			
1:72		1/6" = 1'	Deans Marine Plastmodeller: Revell	Huvudsak militärt: Preiser, Airfix	- Diecast: tex schüco, Hongwell, Motorart, Junior Driver. - Plastmodeller: tex Airfix.	Flyg: Plastmodeller, tex Airfix.
1:66		Barnahand			- Diecast Schüco fram till 70-talet, välgjorda! - Enstaka Corgi/Matchbox, de flesta dock i falsk skala.	
1:64	S/Sn2/Sn3, H1	3/16" = 1'	Eskader, Jotika Plastmodeller: Aoshima	Scenery Unlimited	Diecast: Auto Art, Kyosho	Scenery unlimited, Precision scale Ltd
1:60	Z0	Metrisk	Graupner	Kawai	Diecast Siku-V fram till 70-talet	
1:55	I 0M, Fn3	5,50mm = 1'		Figurer till Siku?	Diecast Siku	
1:50		Metrisk	Model Slipway, Deans Marine, Billing Boats, Robbe, Modellbau-Kaufhaus, Kagelmacher Modellbau	Preiser	- Obegränsat utbud diecast lastbilar och bussar. - Diecast personbilar tex Kyosho.	
1:48	0 (USA)	1/4" = 1'	Model Slipway, Deans Marine, Caldercraft Båtmodeller: Eskader	Preiser		Flyg: plastmodeller, tex Tamiya.
1:45	Q-scale (USA), 0 ("noll", Tyskland, Ryssland)	17/64" = 1'	Deans Marine, Billing Boats	Preiser		
1:43	7mm-scale (USA), 0 ("noll", England, Frankrike)	7,00 mm = 1'	Model Slipway	Preiser	- Obegränsat utbud diecast personbilar, tex Neo, Schüco, Minichamps, Bburago, Kyosho. - Endast litet utbud lastbilar och bussar, tex Schüco. - RC-bilar: Kyosho Nano.	
1:40		Metrisk	Model Slipway, Billing Boats, Caldercraft, Graupner, Robbe			
1:36		1/3" = 1'	Graupner, Eskader			
1:35		Metrisk	Deans Marine, Caldercraft, Modellbau-Kaufhaus	Preiser Tamiya (militärt)	Plastmodeller tex Tamiya (militärt).	Flyg: plastmodeller tex Tamiya.
1:33		Metrisk	Billing Boats, Graupner			
1:32	I ("ett")	3/8" = 1'	Model Slipway, Deans Marine, Caldercraft, Graupner, Eskader, Krick	Preiser, Micro Ace Figurer till modellbilar tex Siku, Britains, Matchbox. Scalextric.	- Diecast Siku, Britains, Matchbox, Auto Art, Bburago. - Scalextric bilbana.	Tåg: Lionel, Bachman, Märklin. Flyg: plastmodeller tex Airfix.
1:30		Metrisk	Deans Marine, Billing Boats, Graupner, Kehrer Modelbau			
1:25		Metrisk	Caldercraft, Graupner, Robbe, Graupner, Modellbau-Kaufhaus, Kagelmacher Modellbau, Krick	Preiser, Kawai	Plastmodeller tex AMT/Ertl, Revell, Jo-Han	
1:24	½"-scale	1/2" = 1'	Model Slipway, Deans Marine Båtmodeller: Eskader	Preiser, Tamiya, Dockskåp	- Diecast: Auto Art, Bburago - Plastmodeller tex Tamiya, Monogram	
1:22,5	II-scale, G (USA), IIm -gauge (Europa)	3/8" = 1'		Preiser, LGB		Tåg: LGB "trädgårdståg"
1:20		Metrisk	Deans Marine, Aeronaut, Billing Boats, Graupner, Robbe, Modellbau-Kaufhaus, Krick		Plastmodeller: Formel-1	
1:18		2/3" = 1'		Dockskåp: Lundby	- Plastmodeller. - Diecast: Auto Art, Revell, Minichamps, Bburago	
1:16	III-scale, ¾"-scale	3/4" = 1'	Model Slipway, Modellbau-Kaufhaus, Krick	Dockskåp		
1:15		Metrisk	Billing Boats, Graupner, Robbe, Kehrer Modelbau			
1:12	1"-scale	1" = 1'	Billing Boats, Kehrer Modelbau, Eskader	Dockskåp	- Plastmodeller - Diecast: Auto Art, Kyosho	
1:10		Metrisk	Speed-båtar		RC-bilar	
1:8	V-scale	Spårvidd	Eskader	Doyusha		
1:6	Fashion Doll Scale			Barbie		